

TETIS

ANNA BURGA

ZNAICZNE

821.174-31

Bu 470

Natālijas Kugajevskas vāka dizains

Vāka noformējumam izmantota Natālijas Kugajevskas fotogrāfija,
kā arī attēli no Gobba/depositphotos.com,
nikascorpionka/depositphotos.com

Anna Burga

TĒTIS

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*

Projekta vadītāja *Bārbala Šimsone*

Redaktore *Daina Grūbe*

Korektores *Diāna Graudiņa, Elīna Kola*

Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,

Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4046.

A/s "Poligrāfists", SIA, K. Valdemāra ielā 6,

Rīgā, LV-1010.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana
vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Anna Burga, 2020

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2020

ISBN 978-9934-0-8763-9

1. NODAĻA

2012. gada 21. jūnijs, plkst. 6.00

Rundenes muiža, Latvija

Ja Elīna būtu nojautusi, ka pēc pusstundas tiks pārtraukta viņas dzīve, viņa šo rītu būtu varējusi pavadīt citādi. Ja viņa būtu zinājusi, ka šajā agrajā stundā satiks savu slepkavu, viņa būtu varējusi izvēlēties citu vietu peldei. Elīna studēja medicīnu, un, dzirdot vārdu “nāve”, viņai prātā nāca vārdi “slimība”, “sāpes”, “vecums”. Cilvēkam, kurš bija tuvu nāvei, būtu jājūtas nomāktam un jāizskatās ļoti slikti. Bet Elīna pat pēc negulētās naktsmaiņas jutās lieliski un labpatikā uzsmaidīja savam attēlam spogulī.

Pabeigusi rīta darbus bērnu guļamistabās, Elīna iegāja medmāsu kabinetā. Viņa novilkta balto formu un iekarināja to savā skapītī. Mobilajā telefonā mirgoja divi atgādinājumi: viens par eksāmenu pēcpusdienā, otrs par pierakstu pie ginekologa. Divas būtiskas lietas.

Medmāsu dežūru žurnālā viņa ierakstīja atskaiti par nakts vērojumiem un sakārtoja zāļu skapītī. Elīna izdzēra glāzi silta ūdens ar citronu un medu. Zem sporta tērpa

viņa uzgērba peldkostīmu, ar gumiju saņēma matus un devās uz ezeru.

Elīnas domas steidzās, pārdomājot dienas plānus. Pēcpusdienā viņai jābūt Rīgā uz eksāmenu autoskolā. Pēdējās braukšanas nodarbībās instruktors viņu bija slavējis, un Elīna bija pilnīgi pārliecināta, ka braukšanas eksāmenu nokārtos ar pirmo reizi. Tētis bija apsolijs nopirkt Elīnai kādu ekonomisku lietotu auto, tiklīdz viņai būs autovadītāja tiesības. Tas atrisinās daudzas neērtības viņas dzīvē. Elīna mīlēja savu darbu, turklāt fonds maksāja ļoti labu algu. Taču viņai bija aktīvs dzīvesveids un patika neatkarība. Elīnu kaitināja mūžīgā autobusu gaidīšana autoostās un pieturās. Lai nokļūtu no darbavietas bērnunamā līdz autoostai, kājām bija jāiet vairāk par pusstundu. Protams, viņa vienmēr varēja palūgt, lai Rihards aizved līdz pilsētai un tur sagaida. Viņam bija jaudīgs apvidus auto, un viņš pat pāris reižu bija ļāvis Elīnai to pastūrēt. Bet draudzība ar Rihardu pēdējā laikā bija kļuvusi Elīnai nepatīkama. Tagad viņa vairījās no vīrieša. Braukšanas jautājums bija pavisam tuvu lieliskam iznākumam. Drīz viņa pati varēs braukt, kur un kad gribēs. Vēl bija jātiek skaidrībā par nejaucamajām aizdomām, kuras Elīnu nomāca pēdējās dienās. To visu viņa noskaidros jau šodien. Iespējams, viņa kļūdās un nepatīkamajai problēmai ir kāds cits izskaidrojums. Viņai visu dienu jābūt možai un labā formā. Ūdens ezerā noteikti ir dzestrs un kārtīgi atmodinās ķermeni.

Ezers bija gleznaini veidots, no muižas puses lejup veda bruģēts celiņš, līkumos bija iebūvēti ērti akmens pakāpieni un lēzenas nobrauktuves ratiņkrēsliem. Līdz

pat ūdensmalai zaļoja mīksts, sulīgs mauriņš. No krasta ūdenī sniedzās plata koka laipa, droša un stabila. Taču tālāk prom no muižas uz ciema pusi ezera mala vairs nebija kopta. Taka turpinājās grūti izbrienamā krūmājā, un dažviet krasta mala atgādināja mežonīgus džungļus. Ezers bija dziļš un plats. Ūdens klajums šķita bezgalīgs. Pretējo krastu varēja saskatīt tikai no muižas augšējiem stāviem. Nevienu īpaši nesatrauca biezie niedru puduri, kalmju audzes un kritušo koku stumbri, kuri gadiem trūdēja, pa pusei iegrimuši tumšajā, ēnainajā ūdenī. Muižas teritorijā atradās tikai neliela krasta daļa, kur tika rūpīgi kopta peldvieta, vienmēr izplauts zāliens un apstādījumos dižojās eksotiski košumkrūmi. Ezera lielākā daļa vēl joprojām piederēja pagastam, kuram nebija ne līdzekļu, ne vēlmes rūpēties par nomaļo un patālo īpašumu. Savs skaistums, protams, piemita arī mežonīgajai dabas pirmsatnībai, kur mājvietu rada meža pīles, bebrī un prāvas zivis. Makšķernieki braukāja laivās pāri ezeram un bija atklājuši gan smilšainus un sekļus līčus, gan arī akmeņainas un biedējoši dziļas peldvietas.

Elīnas iemīļotā peldvieta bija ezera austrumu pusē. Pie viņas rīta rituāla piederēja uzmundrinošs skrējiens pa aizaugušu taku cauri rasas klātai zālei un pārgalvīgs lēciens stindzinošā ūdenī no liela, apsūnojuša akmens. Tad viņa enerģiskiem vēzieniem peldēja līdz ezera vidum un atpakaļ. Dienā jūnija saule ūdeni sasildīja maigi siltu, bet naktīs tas tomēr atkal atdzisa. Kad ķermenis un gars bija atmodušies, jauna diena varēja sākties. Tad bez sirdsapziņas pārmetumiem brokastu kafijā varēja ieliet saldo krējumu un iemaisīt lielu karoti cukura.

Saule bija tikko uzlēkusi. Pulkstenis rādīja mazliet pāri sešiem. Krūmos skaļi dziedāja putni, kaut kur kurkstēja vārdes, no ciema puses bija dzirdamas gaiļu rīta dziesmas un govju īdēšana. Elīnas ceļš veda garām muižas laukakmeņu žogam un turpinājās gar biezu egļu dzīvzogu. Tam beidzoties, taka nogriezās uz ezera pusi, vedot cauri ciešam krūmu pudurim. Elīna vieglā skrējienā bija nonākusi ezera krastā savā slepenajā peldvietā. Viņa novilkta sporta tērpu, sakārtoja peldkostīma lences un grasījās kāpt uz akmens. Kāds viņu sauca. Paskatījusies uz biezo krūmu pusi, Elīna izbrīnā sarauca pieri. Pie tumšā egļu pudura viņai enerģiski māja ar roku vīrietis.

Viņa saucēju labi pazina un samulsa vēl vairāk, kad pazīstamais stāvs pēkšņi saliecās sāpēs. Tas cilvēks buriski sabruka un nokrita garajā zālē. Nekad tik agri no rīta viņa šeit nebija nevienu sastapusī. Elīna bija pilnīgi pārlicināta, ka šo taku zina tikai viņa. Cik nepatīkami, ka viņas peldvieta ir atklāta! Taču tagad nebija laika par to domāt – no krūmiem nu jau skanēja skaļi vaidi. Steidzami bija vajadzīga viņas palīdzība. Elīna nekavējoties metās turp. Skrienot viņa vēl paspēja norāt sevi, ka mobilo telefonu atstājusi ģērbtuves skapītī. Noteikti vajadzēs saukt neatliekamo palīdzību un viņa zaudēs tik dārgo laiku. Elīna pielieca krūmu zarus un uzmanīgi spraucās ēnainajā biezoknī, no kura nu jau skanēja smaga gārgšana. Zem vecajām eglēm viss bija melns, iekams acis nebija apradušas ar tumsu. Oda pēc satrunējuša koka un sūnām, zem kājām brikšķēja sausi zari. Elīna nesekmīgi pūlējās kaut ko saskatīt. Viņa pavēra lūpas saucienam.

Sauciens neizskanēja. No Elīnas lūpām nekad vairs neizskanēja neviena skaņa. Asa sāpe pāršķēla viņas apziņu, ar mežonīgu spēku ielaužot galvaskausu. Nepaspējusi iekliegties, meitene saļima. Pāri pierai un vaigiem strau-mītē tecēja siltas asinis. Pretīgā, karstā tumsa saplūda ar meža biezo klusumu. Viņas dzīve tajā brīdī beidzās.

2012. gada 21. jūnijs,

Rundenes muiža, pēc dažām stundām

Brokastu telpā valdīja ierastā kņada. Vasaras brīvlaika rīts, kad pavārīte lutināja bērnus ar gaisīgām rauga pankūkām un karstu kakao. Kakao bija īsts, gatavots no lauku piena, ar putukrējuma cepurītēm. Naskākie bērni jau steidzās pie lodziņa pēc papildporcijām. Pavārīte Viktorija vēlīgi smaidīja un sadalīja atlikušās pankūkas, bagātīgi papildinot tās ar šīs sezonas zemeņu ievārījumu. Pie darbinieku galda laiski pļāpāja divas audzinātājas, bet viens šķīvis bija palicis neskarts.

“Kur tad Elīnīte? Viss tak atdziest!” neapmierināta pukojās vecā pavāre. Audzinātājas vienaldzīgi paraustīja plecus.

“Varbūt aizsteigusies uz pirmo autobusu. Viņai šodien Rīgā esot eksāmens.”

“Bez brokastīm? Kā tad viņa domā to eksāmenu nolikt? Nakts negulēta, vēders tukšs! Tik agri nu gan nav neviena autobusa,” pavārīte nerimās.

“Tad jau laikam Rihardiņš būs ar savu džipu aizvedis, viņš jau pat naktī būtu gatavais skrējējs, ja tikai Elīna pasauktu,” skaudīgi patenkoja tukla audzinātāja,

pievilkdama sev tuvāk Elīnai domāto porciju. Nemetīs taču ārā. Kāpēc Elīnai atkal uzlikts labāks ēdiens? Pankūkas pufigākas un ievārijuma vairāk. Kāpēc tādām meitenēm kā Elīna vienmēr tiek labākais? Par ko visi tādas meitenes mīl?

Dežuranti palīdzēja novākt brokastu traukus. Vecākās grupas bērni devās uz ezeru. Diena sāka iesilt. Spēcīgākie puīši palīdzēja audzinātājām nostumt pa taku lejā ratiņkrēslus, citi nesa uz ezera malu bumbas un pledus. Nepacietīgākie puikas jau spiegdami skrēja ūdenī.

“Tūlīt visi atpakaļ!” iespiedzās tuklā audzinātāja Diāna. “Bez manas atļaujas neviens ūdenī neies! Dzirdat?” viņa centās pārkliegt trokšņaino baru.

“Ko tu ņemies, Diāna?” vecākā kolēģe viņu mēģināja apklusināt. “Šeit taču ūdens nav dziļš, lai puikas iztraukojas! Pēc tam saulītē sasildīsies.”

Abas audzinātājas izklāja zālē rūtainus pledus un apsēdās, izmetušās pieklājīgos peldkostīmos. Diāna ļāva karstajai saulei glāstīt izplūdušo augumu un labsajūta pievēra acis. Laiku pa laikam viņa tomēr uzslējās pusēdus un vēroja ratiņkrēslos sēdošos bērnus.

“Nekad nevar zināt, kas šiem mazajiem idiotiņiem var ienākt prātā, smadzeņu jau nevienam nav,” viņa vēl nopukstēja.

Bērni izskrēja no ūdens un rindā sasēdās uz laipas, ar kājām kulstīdami ūdeni. Alise uz segas nemierīgi dīdījās. Viņa šorīt brokastis bija apēdusi milzīgu porciju mīkstu pankūku un izdzērusi divas glāzes trekna piena. Tagad viņai steidzami vajadzēja uz tualeti. Ja vajadzētu tikai pa mazajām darišanām, viņa uzmanīgi iebristu ūdenī

līdz nabai un, nevienam nemanot, visu nokārtotu. Bet vajadzība bija ļoti liela un steidzama. Ja kāds no bērniem pamanīs, ka Alise nokārtojas tieši ūdenī, to noteikti tūlīt uzzinās visi. Un visiem atkal būs iemesls nežēlīgi smieties par viņu. Alisei tik ļoti negribējās, ka zēni atkal rēc un sauc: “Resnā pakaļa!” Būtu jāpasaka audzinātājam, ka viņai ļoti vajag uz tualeti. Bet, kamēr kāda no audzinātājam piecelsies un saģērbsies, lai pavadītu meiteni līdz muižai un atslēgtu durvis, var sanākt avārija. Viņai bija aizdomas, ka līdz tualetei varētu nepaspēt. Alise bailēs sarāvās, iedomājoties, ka audzinātājas viņu skaļi norās: “Nevajadzēja tik daudz rīt!”

Alise, neviena nemanīta, aizlavījās garām niedru pudurim un žigli notupās biežoknī ūdens malā. Viņa novilka peldkostīma biksītes un laida vaļā visu, kas sakrājies. Uzreiz kļuva vieglāk. Vēl vajadzēja sameklēt kādu lielu dadža lapu, ar ko noslaucīties un piesegt neglīto čupiņu. Viņa tupus pieliecās tuvāk krūmiem un izbīlī sastinga. Krūmos kāds viņu vēroja. Alisei vaigos iesitās karstums. Kāds no puīšiem viņu būs izsekojis un tagad visiem pastāstīs, ko redzējis. Bet lūriķis nekustējās. Ziņkāre bija spēcīgāka par kaunu un bailēm. Alise lēnām pielīda vēl tuvāk niedrēm un pašķīra biezo puduri. Ūdenī gulēja medmāsiņa Elīna. Bet viņa nemaz nekustējās. Vai Elīna ir peldoties iemigusī? Alise iebrida ūdenī līdz ceļiem un līda tuvāk. Tad viņa spalgi iespiedzās. Neticamā ātrumā Alise klunkurēja atpakaļ pie audzinātājam. Apaļās krūtis skrienot kratījās, mati saskvīdusās cirtās salīpa ap baiļu izķēmoto seju. “Elīna ir beigta! Tur! Asinis, beigta viņa ir! Ā! Kā man bailes, ļoti bailes!”

Alise elsodama nokrita uz segas un sāka histēriski raudāt.

Audzinātājas neticīgi aizgāja uz niedru pusi. Tur starp satrunējušu koku stumbriem un akmeņiem ūdenī skalojās jaunas sievietes ķermenis ar dziļu, asiņainu brūci galvā. Nebija šaubu – medicīnas studente Elīna bija mirusi.